

ZÁRÓ SZAKMAI JELENTÉS
MECENATÚRA (MEC_21) pályázat

4. ALPROGRAM (MEC_K_21)

Tudományos kiadványok, szakkönyvek papíralapú és egyidejűleg nyílt hozzáférésű elektronikus formátumban történő megjelenésének támogatása

EPR pályázat azonosító: 141233

Pályázó kutató: Borbély Anna

Befogadó intézmény: HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont (pályázat beadásakor: Nyelvtudományi Kutatóintézet)

1. A megjelent kiadvány címe: Többsnyelvűség Magyarországon – Szociolingvisztikai vizsgálatok nemzetiségekről

2. A kiadvány műfaja és nyelve: tanulmánykötet, magyar nyelvű (angol, beás, német, román és szlovák összefoglalókkal, valamint beás, német, romani, román szerb és szlovák nyelvű kérdőívekkel)

3. A kiadvány megjelenésének időpontja (év, hónap): 2024. május

4. A papíralapú kiadvány megjelent példányszáma: 300

5. A papíralapú kiadvány terjesztésének módja: a publikációban feldolgozott hat nemzetiségi közösségben (kutatóknak, iskoláknak, könyvtáraknak), könyvbemutatókon (pl. 2024. 06. 11. 11 óra, HUN-REN NYTK, melynek meghívójában hivatkozás történt a támogató programra is; illetve a Kárpát-medencei két- és többsnyelvűségi kutatók legjelentősebb fórumán: 23. Élőnyelvi Konferencia, Kolozsvár, 2025. szeptember 4–6.), valamint a HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpontban.

6. A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadvány formátuma: PDF

7. A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadvány elérhetősége:

https://real.mtak.hu/193887/1/tobbnyelvuseg_magyarorszagon.pdf
<https://nytud.hu/kiadvany/tobbnyelvuseg-magyarorszagon>

8. A papíralapú kiadvány igényes, magas színvonalú és minőségű nyomdai megjelenése tekintetében tett vállalások mennyiben teljesültek (max. 1000 karakter):

A papíralapú könyv színes formátumban jelent meg. A színes borító szimbolikus utalásai (sokszínűség, gyökerek) éppúgy, mint ahogyan a belső illusztrációk is, a könyv tartalmát (többnyelvűség, nyelvi másság) hivatottak kiemelni. A fejezetekben összefoglalt kutatási eredmények bemutatását színes grafikonok és térképek illusztrálják. A kutatási eredmények leírásait a hat terepmunka helyszínéről és a vizsgált nemzetiségi csoportok nyelvi tájképéről készült színes fényképek egészítik ki.

9. A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadvány korszerű technológiát képviselő, felhasználóbarát, magas minőségű kiadása tekintetében tett vállalások mennyiben teljesültek (max. 1000 karakter):

A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadványban internetes linkek találhatók, amelyek tartalma kapcsolódik a könyvben leírtakhoz, illetve kiegészíti azokat. A linkek tartalmilag széles spektrumot ölelnek fel: szakirodalmi tételek (pl. online nemzetiségi nyelvi tájkép kötet), nemzetiségi dokumentumok (törvények, utónévjegyzék), hangzó anyagok (interjúk, előadások) nemzetiségi honlapok, a terepmunka helyszínéhez kapcsolódó linkek és statisztikai adatok. Az elektronikus kiadvány tartalmaz továbbá egy-egy kitöltött és a vizsgált hat nemzetiségi közösségben és nyelvén kikérdezett 142 kérdést tartalmazó kérdőívet.

10. A benyújtott projekttervben vállalt és a teljesített célok közötti eltérések bemutatása, indoklása (pl. a terjesztés módja, példányszám, elektronikus kiadvány formátuma stb.) (max. 1000 karakter):

A lehetőségekhez igazodva (pl. járvány idején online megbeszélések) igyekeztünk maximálisan minden vállalást teljesíteni. A pályázat időszakában szerzett impressziók szerint a könyv tartalmának (tanulmányok/fejezetek) megvalósítása, szakmai tapasztalatok birtokában megoldhatóbb volt, mint a könyv fizikai előállítás (tördelés, nyomda), mivel ilyen típusú ismeretek nem minden kutatónak állnak rendelkezésére, így nagyobb erőfeszítést igényeltek.

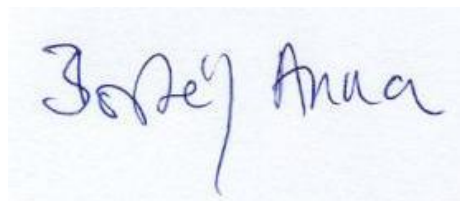
11. A kiadvány tartalmának ismertetése (max. 2000 karakter):

A kiadvány szakmai célja: bemutatni egy azonos elméleti és módszertani alapokon nyugvó, hazai nemzetiségi közösség két- és többnyelvűségét, egy 2001-ben elkezdett összehasonlító szociolingvisztikai kutatás eredményeinek és az azóta eltelt időről készült kutatások tükrében. *A kiadvány társadalmi célja:* egy vezető szakmai intézmény, a HUN-REN NYTK kutatóinak irányításával, egy PhD hallgató bevonásával a hazai nemzetiségi kutatók együttműködését erősíteni, műhelybeszélgetések formájában. A könyv alapjául szolgáló vizsgálat *A nyelvi másság dimenziói* című pályázat (NKFP 5/126/2001) keretében készült, és a beás, a német, a roma, a román, a szerb és a szlovák nemzetiségek által is lakott településeken végzett (142 kérdést tartalmazó) kérdőíves-interjúk szociolingvisztikai vizsgálat 421 válaszolótól kapott adatait dolgozza fel. A magyarországi többnyelvűsögre vonatkozó összehasonlító kutatást, illetve a tanulmánykötet felépítésének

újszerűségét a bevezető fejezet ismerteti. Az egyes nemzetiségek szociolingvisztikai jellemzőit ismertető fejezetek után, a záró fejezet hat nemzetiségre vonatkozó összehasonlító elemzéseket találjuk. A tanulmánykötet jól dokumentált függelékében található az NKFP kutatás magyar nyelven megfogalmazott kérdőíve, valamint egy-egy kitöltött, hat nemzetiség nyelvére/nyelvváltozatára lefordított kérdőív. A nemzetiségekre vonatkozó fejezetek tartalmi és formai felépítése a fejezetek szerkesztőivel összesen hat műhelybeszélgetés keretében lett kidolgozva. Mindezek összegzéseként megszületett egy nyolc oldalas „kisokos”, amely a tervezett fejezetek tartalmi és formai jellemzőit foglalja össze. A kötet fejezetei tájékoztatnak a magyarországi nemzetiségek által beszélt nyelvek (a nemzetiségi nyelvek) és a többségi nyelv (a magyar) tudásáról, funkcionális megoszlásáról, a nyelvi vélekedésekről, valamint ezek társadalmi kontextusáról. Szándékunk szerint a tanulmánykötet egyaránt hasznosítható lesz a nemzetiségi és a többségi oktatásban, de a társadalmi attitűdformálásban is.

Kelt: Budapest, 2024. május 16.

.....
Pályázó kutató aláírása (vagy fokozott biztonságú elektronikus aláírás és időbélyegző)

Borbély Anna